

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 178/2018-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 16. mája 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], a [REDACTED], zastúpených advokátom JUDr. Stanislavom Zajacom, Obrancov mieru 344/2, Dubnica nad Váhom, vo veci namietaného porušenia ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Trenčín v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 680/2000, postupom Okresného súdu Považská Bystrica v konaniach vedených pod sp. zn. 5 C 313/2002 a sp. zn. 5 C 20/2011, ako aj postupom Krajského súdu v Trenčíne v konaniach vedených pod sp. zn. 17 Co 337/2006 a sp. zn. 17 Co 104/2017 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] a [REDACTED] odmieta ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 4. mája 2018 doručená sťažnosť [REDACTED],

a [REDACTED] (ďalej len „sťažovatelia“), ktorou namietali porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Trenčín v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 680/2000, postupom Okresného súdu Považská Bystrica v konaniach vedených pod sp. zn. 5 C 313/2002 a sp. zn. 5 C 20/2011, ako aj postupom Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) v konaniach vedených pod sp. zn. 17 Co 337/2006 a sp. zn. 17 Co 104/2017 (ďalej len „napadnuté konania“).

2. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že právni predchodcovia sťažovateľov (sťažovatelia vstúpili do konania v jeho priebehu ako dedičia pôvodných navrhovateľov) sa na Okresnom súde Trenčín návrhom zo 14. augusta 2000 dožadovali zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva reálnym rozdelením veci – v sťažnosti špecifikovaného pozemku. Okresný súd Trenčín vzhľadom na oznámenie sudcu [REDACTED], že je v príbuzenskom pomere k odporkyňi v druhom rade [REDACTED], postúpil návrh na vylúčenie sudcu z prerokovávanej veci na rozhodnutie krajskému súdu. Krajský súd 18. marca 2002 rozhodol o vylúčení všetkých sudcov Okresného súdu Trenčín a postúpil vec Okresnému súdu Považská Bystrica. Sťažovatelia v sťažnosti poukázali na skutočnosť, že krajský súd rozhodoval o postúpení veci Okresnému súdu Považská Bystrica takmer 2 roky.

3. V ďalšej časti sťažnosti sťažovatelia opísali priebeh konania Okresného súdu Považská Bystrica sp. zn. 5 C 313/2002 a zrekapitulovali priebeh jednotlivých súdnych pojednávaní. Podľa názoru sťažovateľov Okresný súd Považská Bystrica „nesprávne zistil skutkový a právny stav veci, na základe čoho neskôr aj rozhodol“. Sťažovatelia v tejto súvislosti poukázali na skutočnosti súvisiace s vypracovaním geometrického plánu č. GP 5C 313/02 súdnym znalcom [REDACTED] a v tejto súvislosti zdôraznili, že zákres

v geometrickom pláne nesúhlasí so snímkou z katastrálnej mapy. Súdny znalec [REDACTED] vo svojom geometrickom pláne nesprávne stotožnil spornú parcelu č. [REDACTED] (ktorá je predmetom rozdelenia) oproti parcelám, ktoré nie sú predmetom rozdelenia, a tieto zásahy vykonal bez súhlasu sťažovateľov. Sťažovatelia zároveň uviedli, že znalec vypracoval geometrický plán bez toho, aby vychádzal zo súčasného právneho stavu, a hranice pozemkov nielen u dotknutých parciel v geometrickom pláne posunul tak, že právnemu stavu v katastri nehnuteľností nezodpovedajú.

4. V konaní Okresného súdu Považská Bystrica sp. zn. 5 C 313/2002 bolo rozhodnuté rozsudkom 6. marca 2006. Podľa názoru sťažovateľov však tento rozsudok možno označiť za zmätočný v celom rozsahu, keďže súd parcelu KN č. [REDACTED] prikázal do vlastníctva sťažovateľov a súčasne aj do vlastníctva odporcov a parcelu č. [REDACTED] úplne vo svojom rozhodnutí opomenul uviesť a medzi sporovými stranami vysporiadať. Okresný súd Považská Bystrica vydal 25. septembra 2006 „*Doplňujúci rozsudok č. 5C/313/2002-232*“, v ktorom uviedol, že súd sa pri písomnom vyhotovení rozsudku dopustil chyby v písaní a opomenutú parcelu č. [REDACTED] prikázal do vlastníctva odporcov.

5. Proti uvedeným rozsudkom podali sťažovatelia odvolanie. V ďalšej časti sťažnosti sťažovatelia zrekapitulovali priebeh odvolacieho konania a detailne popísali priebeh jednotlivých pojednávaní a vykonaného dokazovania. Krajský súd rozhodol rozsudkom č. k. 17 Co 337/2006-382 z 24. novembra 2009. Proti rozsudku krajského súdu podali odporcovia dovolanie, o ktorom rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením sp. zn. 5 Cdo 93/2010, ktorým zrušil rozhodnutie krajského súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

6. Krajský súd 2. marca 2011 uznesením sp. zn. 17 Co 26/2011 zrušil rozsudok Okresného súdu Považská Bystrica zo 6. marca 2006 a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Sťažovatelia v tejto súvislosti poukázali na skutočnosť, že po 11 rokoch bola vec znovu

vrátená späť prvostupňovému súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie vo veci, a teda celý proces sa začal odznova.

7. V ďalšej časti sťažnosti sťažovatelia uviedli, že napriek tomu, že ustanovený znalec [REDACTED] v minulosti pochybil (bod 3 uznesenia), Okresný súd Považská Bystrica ho pre účely vypracovania geometrického plánu v tejto veci opätovne ustanovil. Sťažovatelia podali proti uzneseniu o ustanovení znalca Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky sťažnosť, ktoré ich 6. júna 2011 písomne informovalo, že [REDACTED] bol už v roku 2006 vyškrtnutý zo zoznamu súdnych znalcov. Z uvedeného dôvodu podali sťažovatelia odvolanie, ktoré však krajský súd odmietol. Sťažovatelia v tejto súvislosti skonštatovali, že *„je nespochybniteľné, že v tomto prípade OS Považská Bystrica, ako aj KS v Trenčíne hrubo porušili základné zásady súdneho konania, v zmysle ktorých má súd, okrem iného, postupovať v konaní tak, aby predchádzal zbytočným nákladom, aby konal hospodárne, bez zbytočného neprimeraného zaťažovania strán sporu. Len ťažko možno vyvodit' dôvod, ktorý viedol obidva súdy k tomu, aby bolo vo veci opäť nariadené znalecké dokazovanie, keď už [REDACTED] ako súdny znalec súdu predložila minimálne 3 varianty, akými je možné sporné parcely rozdeliť. Obzvlášť ťažké je nájsť vysvetlenie k rozhodnutiu súdov poveriť znaleckým dokazovaním [REDACTED] ktorý nielen že bol vyškrtnutý zo zoznamu znalcov, ale v danom konaní už bol preukázaný jeho neodborný prístup k zadaným úlohám.“*

8. Okresný súd Považská Bystrica opätovne rozhodol rozsudkom č. k. 5 C 20/2011-733 z 26. augusta 2016 a do vlastníctva sťažovateľov prikázal parcelu č. [REDACTED] s výmerou 77 m², parcelu č. [REDACTED] s výmerou 203 m², parcelu č. [REDACTED] s výmerou 30 m², tak ako sú zapísané na [REDACTED] (spolu 310 m²). Do vlastníctva žalovaných prikázal parcelu č. [REDACTED] s výmerou 77 m², parcelu č. [REDACTED] s výmerou 233 m², ako aj parcelu č. [REDACTED] s výmerou 28 m² (spolu 338 m²). Do spoluvlastníctva všetkých strán konania (sťažovateľov aj odporcov) prikázal každému v 1/6-ine parcelu č. [REDACTED] s výmerou 49 m², ktorá slúži ako prístupová cesta.

Odporcov zaviazal povinnosťou zaplatiť sťažovateľom sumu 504 €, ako aj náhradou trov konania vo výške 100 %.

9. Proti rozsudku Okresného súdu Považská Bystrica podali odvolanie obe strany sporu. Krajský súd rozhodol rozsudkom č. k. 17 Co 104/2017-889 z 29 januára 2018, ktorý nadobudol právoplatnosť 13. marca 2018. Sťažovatelia sú toho názoru, že krajský súd prikázal väčšiu výmeru pozemkov odporcom aj z dôvodu dlhoročnej angažovanosti sudcu Okresného súdu Trenčín [REDACTED], a tiež poukázali na skutočnosť, že odporcovia sa od roku 2013 nestarajú o spoločnú prístupovú cestu a o dom, v ktorom nikto nebýva. Nehnutelnosti tak chátrajú a pri zachovaní aktuálneho prístupu odporcov k daným nehnuteľnostiam budú v budúcnosti zrejme ohrozovať aj stav a kvalitu nehnuteľnosti vo vlastníctve sťažovateľov.

10. Sťažovatelia zhodnotili, že v predmetnej veci jednoznačne prichádzalo k priťahom, ktoré boli zavinené jednotlivými konajúcimi súdmi. Zároveň skonštatovali, že predmetná vec nebola právne zložitá a v zmysle podaného návrhu zo 14. augusta 2000 alebo podľa rozhodnutia krajského súdu z 24. novembra 2009, ktorý vo svojom rozsudku vykonal vyporiadanie pozemkov tak, že bola dodržaná rovnosť podielov pre obidve zúčastnené strany súdneho sporu, ju bolo možné vyriešiť.

11. Sťažovatelia zastávajú názor, že jednotlivé konajúce súdy nepostupovali v konaniach tak, že by ich postupy bolo možné kvalifikovať ako rešpektovanie a dodržiavanie označeného článku ústavy a dohovoru. Podľa názoru sťažovateľov dotknuté súdy neúnosne a neodôvodnene vec komplikovali tým, že namiesto logického a reálneho rozdelenia pozemku v rovnakom podiele medzi účastníkmi sa zaoberali návrhmi, nepravdivými a zavádzajúcimi informáciami odporcov a návrhmi sudcu Okresného súdu Trenčín [REDACTED], ktorý sa od 6. mája 2013 zúčastňoval osobne na pojednávaniach Okresného súdu Považská Bystrica ako zástupca jedného z odporcov.

12. O zaujatosti jednotlivých konajúcich súdov svedčí aj skutočnosť, že keď sa odporcovia nedostavili na pojednávania bez ospravedlnenia, konajúce súdy stanovili náhradné termíny, ale keď písomne požiadal sťažovateľ [REDAKOVANÉ] o preloženie pojednávania z dôvodu neprítomnosti na území Slovenskej republiky (žiadal viackrát o presunutie termínu), nikdy mu nebolo vyhovené.

13. Na základe uvedeného sťažovateľa navrhli, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„Ústavný súd vyslovuje, že nekonaním Okresného súdu Trenčín, Okresného súdu Považská Bystrica a Krajského súdu v Trenčíne vo veci sťažovateľov 1/ [REDAKOVANÉ]

[REDAKOVANÉ] a 2/ [REDAKOVANÉ]

o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva reálnym rozdelením veci - pozemku p. č. [REDAKOVANÉ] došlo k porušeniu ich ústavného práva na prerokovanie veci bez prieťahov zaručeného čl.48 ods.2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Ústavný súd priznáva sťažovateľom 1/ a 2/ titulom porušenia ich základného práva finančné zadostučinenie vo výške 50 000,- EUR sťažovateľ 1/ [REDAKOVANÉ] a 50 000,- EUR sťažovateľ 2/ [REDAKOVANÉ], ktoré sú povinné jednotlivé konajúce súdy spoločne zaplatiť do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

II.

14. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

15. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľov. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, návrhy podané oneskorene, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

16. O zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti, ktorou sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ide vtedy, keď namietaným postupom alebo rozhodnutím orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietal, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (m. m. IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05).

17. V nadväznosti na sťažovateľmi opísanú argumentáciu spočívajúcu v porušení iných práv ako práv uvedených v petite sťažnosti (napr. v súvislosti s pochybením okresného súdu spočívajúcim v opakovanom ustanovení znalca, ktorý bol vyškrtnutý zo zoznamu znalcov, alebo s nesprávnym skutkovým a právnym posúdením veci) ústavný súd považuje za nevyhnutné poznamenať, že v zmysle § 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde

je viazaný návrhom sťažovateľov, ktorí sú v tomto prípade zastúpení kvalifikovaným právnym zástupcom. Ústavný súd môže rozhodovať iba o porušení tých práv a v súvislosti s tými konaniami, ktorých vyslovenia porušenia sa sťažovatelia v návrhu na rozhodnutie, t. j. v petite sťažnosti domáhajú. Podľa ustálenej judikatúry tvrdenia o porušení práv v iných konaniach, ktoré sťažovatelia uvádzajú v texte sťažnosti mimo petitu, je podľa názoru ústavného súdu potrebné považovať iba za súčasť jej argumentácie (III. ÚS 149/04).

V danom prípade tak z hľadiska sťažovateľmi označených práv podrobil ústavný súd svojmu prieskumu postup okresných súdov (Okresného súdu Trenčín a Okresného súdu Považská Bystrica) a krajského súdu len z hľadiska prietáhov v súdnych konaniach.

18. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom...

19. Pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy si ústavný súd osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (m. m. II. ÚS 55/98, I. ÚS 280/08).

20. Poukazujúc na uvedené ústavný súd konštatuje, že jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je totiž to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcejmu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočností, že táto sťažnosť zohráva aj významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (napr. IV. ÚS 104/03, IV. ÚS 73/05).

21. Krajský súd vo veci rozhodol rozsudkom č. k. 17 Co 104/2017-889 z 29 januára 2018, ktorý nadobudol právoplatnosť 13. marca 2018. Aj keď ústavný súd berie do úvahy dĺžku súdnych konaní a dobu právnej neistoty sťažovateľov, je zjavné, že ani jeden z okresných súdov, ani krajský súd nemohol v čase podania sťažnosti ústavnému súdu porušovať označené práva sťažovateľov.

22. Keďže v čase podania sťažnosti ústavnému súdu nešlo o aktuálny a trvajúci zásah do základných práv sťažovateľov, ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosť sťažovateľov odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

23. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku stratilo opodstatnenie zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľov, keďže rozhodovanie o nich je viazané na vyslovenie porušenia práva alebo slobody (čl. 127 ods. 2 prvá veta ústavy).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. mája 2018